

КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

УДК 343.13:378.14

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-4-16-25>

Горбач-Кудря Іванна Анатоліївна,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри поліцейської діяльності

(Національна академія внутрішніх справ, м. Київ)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8640-2486>

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ У «ВЗАЄМОДІЇ»: ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

У статті проаналізовано особливості реалізації гуманітарної політики у сфері державного управління, пов'язаного з реформуванням органів правопорядку як суб'єктів сектору безпеки й оборони. З'ясовано, що в системі підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра в галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D8 «Право», кваліфікації бакалавра права чутливим є формування у здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання соціальних компетентностей. Виявлено, що з метою покращення професійних якостей випускників для виконання службових завдань потребують перегляду та збалансованого підходу змістове наповнення навчальних дисциплін і практична підготовка.

Ключові слова: детектив, національний стандарт, слідчий, юридична освіта.

Постановка проблеми. Безпрецедентні виклики, з якими у своїй діяльності стикаються органи правопорядку під час збройної агресії Російської Федерації проти України, вплинули на формування пріоритетних напрямів національної гуманітарної політики в секторі безпеки й оборони [1]. Нарощування стратегічного й операційного потенціалу, що має забезпечувати належне виконання покладених державою на них завдань, реалізацію принципу верховенства права, ефективно запобігати та протидіяти злочинності з неухильним дотриманням прав людини, зокрема й гендерної рівності, потребує оптимізації механізмів правоохоронної діяльності, посилення гарантій незалежності її учасників з розширенням і покращенням водночас міжвідомчої взаємодії між органами правопорядку та сектору безпеки й оборони, розвитком співробітництва в міжнародній сфері [1].

В.А. Скуратівський розглядає гуманітарну політику у сфері державного управління як систему цілеспрямованої, такої, що регулює, організує, координує, діяльності уповноважених суб'єктів, що має на меті соціальний розвиток суспільства, створення умов інтелектуальної безпеки його учасників, реалізацію сутнісних сил особи, підкреслює, що її змістове наповнення підпорядковується створенню, усебічному розвитку та збереженню

духовних (загальнолюдських і національних) цінностей у сфері освіти, науки та культури [2, с. 127]. С.В. Присяжнюк вказує на вагомість механізму гуманітарної політики в системі організаційно-функціонального гарантування національної безпеки, зазначає, що системна координація центральних органів виконавчої влади, постійне та гнучке вдосконалення стратегій і планів діяльності держави за активної співпраці з міжнародними партнерами в умовах російсько-української війни сприяє виконанню завдань, пов'язаних із побудовою сприятливого для розвитку та самореалізації громадян середовища, захисту їхніх прав і свобод, формуванням умов для гідного рівня життя та реалізації можливостей кожного члена суспільства [3, с. 84].

У гібридній інформаційній агресії дотримання принципу «Служити і захищати» [4], наповненого усвідомленням того, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека є найвищою соціальною цінністю [5], для правоохоронців набуває особливого значення. Реалізація гуманітарної політики в секторі безпеки й оборони є стримувальним фактором, що дозволяє українцям відстоювати національну ідентичність, цінності демократичної і соціальної держави, людської гідності, прав людини та справедливості [3, с. 87]. Її дієвість залежить від налагодженості механізмів управ-

ління, зокрема, розподілу повноважень, функцій і сфер відповідальності суб'єктів взаємодії, спроможності останніх досягнути очікуваних результатів, залученості інститутів громадянського суспільства до сфери протидії злочинності [1].

В.С. Агапова зі співавторами вважають, що на перебігу гуманітарної політики у сфері сектору безпеки й оборони негативно позначаються зовнішні шоки, які мали місце в Україні під час пандемії коронавірусу у 2020 р. та повномасштабного вторгнення Росії у 2022 р. [6, с. 200], тому формування нової генерації правоохоронців потребує переосмислення та пошуку нових підходів до їх підготовки в закладах вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Моніторингом національної ініціативи з відкритим доступом до наукового контенту (OUCI) виявлено 152 публікації, присвячені питанням підготовки поліцейських. Поміж них 93% (142 публікації) представлено журнальними статтями, решта – 7% (10 публікацій) являють собою статті збірника. Протягом останніх п'яти років підготовка поліцейських найбільш активно обговорювалася у 2024 р., на який припадає 31% (47) публікацій. У 2020, 2021, 2023, 2025 рр. інтерес до таких досліджень не вирізнявся динамічністю і у відсотковому співвідношенні до загальної кількості публікацій за кожний період відповідно становив 13% (19 публікацій), 14% (21 публікація), 14% (22 публікації), 12% (18 публікацій). У 2022 р. такий показник порівняно з наведеними значеннями був значно менший – 7% (11 публікацій).

Здебільшого увага дослідників зосереджена на організації службової підготовки поліцейських (І.В. Бур'ян, О.М. Головка, В.Л. Коваленко), імплементації міжнародного досвіду (О.П. Гнидюк, М.Я. Гуцуляк, О.В. Діденко, Л.М. Калинчук, В.А. Савченко, Т.Є. Сніца), інноваційно-методичному наповненні занять з вогневої (Д.А. Бодирев, В.П. Вербовий, О.С. Намлинська, А.М. Наточій), професійно-психологічної (Ю.Ю. Бойко-Бузиль, С.О. Ганжа, І.М. Голопич, Т.М. Мітенко, І.І. Пампура), спеціальної фізичної (М.О. Боровик, В.П. Вербовий, А.В. Кириченко, С.П. Петренко, В.Р. Римик, В.І. Рогальський), тактико-спеціальної (С.І. Івашина, М.М. Підойма, Р.В. Проценко, К.А. Федченко) підготовки, питань професійного навчання за спеціалізацією, зокрема, поліцейських підрозділів поліції на воді (М.Ю. Веселов, Є.О. Пилипенко), кінного підрозділу поліції (Т.М. Мітенко), судових експертів (психологів і спеціалістів-криміналістів) (О.І. Богучарова), перемовників (А.В. Бурангулов, Н.В. Домброван). Особливостям підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування присвячена невелика кількість робіт.

Ю.В. Гуцуляк наголошує на необхідності пошуку в умовах обмеженої особливостями безпосереднього фізичного контакту в комунікації на рівні держав інноваційних підходів, дієвого мережевого інструментарію для трансформації освітнього процесу підготовки бакалаврів права за освітньо-професійною програмою «Право (поліцейські)» [7]. Результатом ефективності таких процесів має стати максимальна індивідуалізація освіти, задоволення потреб студентів шляхом створення персоналізованих навчальних траєкторій відповідно до їхніх сильних і слабких сторін, вироблення дидактичного матеріалу, адаптованого до їхніх особливостей, та формування у випускників програмних компетентностей, а саме: здатності працювати в команді, здатності діяти на основі етичних міркувань (мотивів), здатності до логічного, критичного й системного аналізу документів, розуміння їхнього правового харак-

теру й значення, здатності до самостійної організації та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень [7, с. 233].

Б.О. Логвиненко, С.О. Ігнатів зазначають, що розроблення проекту Концепції розвитку юридичної освіти, а також реформування органів правопорядку як суб'єктів сектору безпеки й оборони започаткували дослідження питань, пов'язаних із підготовкою поліцейських, виробленням науково обґрунтованих рекомендацій щодо вдосконалення освітнього процесу в закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання [8]. Слідчі підрозділи та підрозділи дізнання органів Національної поліції нині потребують фахівців із числа поліцейських, які мають ґрунтовні знання у спеціальних нормативно-правових актах і в чинному законодавстві загалом, а також особливості підготовки яких у закладі вищої освіти узгоджуються з європейськими стандартами. Б.О. Логвиненко, С.О. Ігнатів обстоюють позицію, що систематична та поступова адаптація здобувачів вищої освіти до майбутньої професії можлива завдяки тренінговим методикам, поєднаним з елементами поліцейського квесту [8, с. 11].

В.В. Шаблійний вважає, що питання підготовки майбутніх слідчих і дізнавачів для органів (підрозділів) Національної поліції потребують особливої уваги [9]. Концептуально важливими є відповідність освітніх програм стандарту вищої освіти, успішна акредитація закладу вищої освіти, в якому здійснюється підготовка фахівців, та спроможність останніх після завершення навчання працювати за здобутою спеціальністю. Посилення практичної складової частини в освітньому процесі визначається можливостями здобувачів вищої освіти проходити навчальну практику в органах досудового розслідування будь-якого правоохоронного відомства [9, с. 130].

С.Ф. Лін Лео переконливо доводить, що підготовка майбутніх поліцейських повинна орієнтуватися на сучасні виклики [10]. Відповідність освітніх стратегій технологічним актуальностям і традиційним педагогічним цінностям розширює можливості викладачів і студентів. Ефективність роботи цих механізмів детермінується зацікавленістю інституційного керівництва створити прецедент для інших закладів освіти, які готують правоохоронців [10].

Р. Стар, А. Ісон експериментально засвідчили, що професійна підготовка поліцейських у закладах вищої освіти відбувається за двома напрямками [11]. Кожен курсант має дві, але симбіотичні ідентичності: професійну як поліцейські й освітню, необхідну для майбутньої спеціалізації. Роль викладача у формуванні та становленні фахівців пов'язана з визначенням і пом'якшенням будь-яких потенційних проблем, що можуть виникнути під час становлення таких діаметральних протилежних, але взаємопов'язаних ідентичностей [11].

Попри плюралізм думок щодо підготовки фахівців для підрозділів досудового розслідування, дослідники однотайно наголошують на чутливості питань, пов'язаних із формуванням у здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання соціальних компетентностей. Зазначене вплинуло на обрання мети статті.

Метою статті є дослідження особливостей формування компетентностей взаємодії з різними представниками суспільства в курсантів, які здобувають вищу освіту за освітньо-професійною програмою за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра в галузі знань D

«Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D8 «Право», кваліфікації бакалавра права [12].

Виклад основного матеріалу. Відповідно до пп. 59 п. 4 Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878, організаційно-методичне супроводження освітнього процесу в закладах вищої освіти, метою якого є підготовка фахівців для підрозділів досудового розслідування органів Національної поліції України, закріплено за Міністерством внутрішніх справ України [13]. Щодо термінології назви таких закладів національне законодавство позбавлено одноманітності. У Положенні про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженому постановою від 28 жовтня 2015 р. № 878, функціональним виступає сполучення «заклад освіти, що належить до сфери управління МВС». У п. 6¹ ст. 1 («Основні терміни та їх визначення») Закону України «Про вищу освіту» визначення закладу вищої освіти державної форми власності, який здійснює на певних рівнях вищої освіти підготовку курсантів (слухачів, студентів), ад'юнктів для подальшої служби на посадах середнього та вищого складу Національної поліції України, начальницького складу з метою задоволення потреб Міністерства внутрішніх справ України, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань, визначається через термін «заклад вищої освіти зі специфічними умовами навчання» [14]. Згідно з п. 5 ч. 1 ст. 1 («Основні терміни та їх визначення») Закону України «Про професійну освіту», підготовка працівників для потреб державних органів у сферах забезпечення публічної безпеки й порядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, цивільного захисту, виконання кримінальних покарань та пробації здійснюється в «закладах професійної освіти зі специфічними умовами навчання» [15]. Відповідно до п. 6 ч. 1 ст. 1 («Основні терміни та їх визначення») Закону України «Про професійну освіту», засновником такого закладу є орган державної влади від імені держави, органи влади Автономної Республіки Крим, відповідна рада від імені територіальної громади (громад), фізична та/або юридична особа, рішенням та за рахунок майна яких засновано заклад професійної освіти або які в інший спосіб відповідно до законодавства набули прав і обов'язків засновника [15]. Тлумачення наведених термінів доповнюють одне одного, сприяють розумінню специфіки спеціалізації випускників, які здобувають освіту, кваліфікацію на посадах курсантів (слухачів).

Після завершення навчання здобувачі освітнього ступеня бакалавра в галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D8 «Право» (за Міжнародною стандартною класифікацією освіти ISCED-F 2013 – 0421 Law), які отримали кваліфікацію бакалавра права [12], розпочинають свій професійний шлях на посадах у підрозділах досудового розслідування. П. 5 ч. 1 ст. 3 («Визначення основних термінів Кодексу») Кримінального процесуального кодексу України передбачено, що досудове розслідування є стадією кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або спрямуванням до суду обвинувального акта, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру,

клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності, клопотання про закриття кримінального провадження [16]. Тобто після завершення навчання здобувачі освітнього ступеня бакалавра в галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D8 «Право», які отримали кваліфікацію бакалавра права [12], повинні мати компетентності, необхідні для виконання повноважень дільничача або слідчого.

Кримінальний процесуальний кодекс України у п. 4¹ та п. 17 ч. 1 ст. 3 («Визначення основних термінів Кодексу») дає відповідні визначення в такому формулюванні: *дільничач* – службова особа підрозділу дільничача органу Національної поліції, органу безпеки, органу Бюро економічної безпеки України, органу Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, у випадках, установлених Кримінальним процесуальним кодексом України, уповноважена особа іншого підрозділу зазначених органів, які уповноважені в межах компетенції, передбаченої Кримінальним процесуальним кодексом України, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків; *слідчий* – службова особа органу Національної поліції, органу безпеки, органу Державного бюро розслідувань, органу Бюро економічної безпеки України, Головного підрозділу детективів, підрозділу детективів, відділу детективів, підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, уповноважена в межах компетенції, передбаченої Кримінальним процесуальним кодексом України, здійснювати досудове розслідування кримінальних правопорушень [16]. Особливістю роботи дільничача та слідчого є те, що на всіх етапах досудового розслідування вони не можуть виконувати службові повноваження відособлено, поза взаємодією з учасниками кримінального провадження або уповноваженими суб'єктами інших підрозділів, обов'язки яких пов'язані з виконанням функцій супроводу, забезпечення чи нагляду. У такому контексті актуальністю набуває питання про наявність відповідних компетентностей у дільничача, слідчого, отримання їх у закладі вищої освіти.

Аналізом типового НМК на 2025/2026 навчальний рік за освітньо-професійною програмою за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра в галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю D8 «Право», кваліфікації бакалавра права виявлено, що навчання за спеціалізацією на першому курсі передбачає ознайомлення та вивчення особливостей роботи підрозділів превентивного спрямування. Зокрема, ідеться про такі дисципліни:

1. *«Кваліфікація адміністративних правопорушень, підвідомчих підрозділам превентивної діяльності»*, під час викладання якої розглядаються повноваження поліцейських підрозділів превентивної діяльності у провадженні у справах про адміністративні правопорушення, вивчаються особливості провадження у справах про адміністративне правопорушення, види процесуальних документів, що супроводжують діяльність дільничного офіцера поліції, поліцейського офіцера громад, приділяється увага специфіці розгляду уповноваженими особами справ про адміністративні правопорушення.

2. *«Робота поліцейського, орієнтована на потреби громадян»*, у межах якої висвітлюються питання взаємодії поліції із громадою, праці поліцейських підрозділів превентивної діяльності, орієнтованої на потреби громади та співпрацю із громадськістю, функціонування консультативних груп громадян, приділяється увага

врегулюванню проблем громади на території обслуговування, аналізуються моделі ухвалення рішень, фактори та бар'єри, що впливають на їхню ефективність. Також під час вивчення дисципліни увага приділяється питанням управління процесом проведення зборів громадян, формуванню команди та груповому ухваленню рішень, презентується концепція ефективного планування дій у рамках взаємодії зі громадою та особливості комунікації в роботі підрозділів превентивної діяльності.

3. «*Провадження за зверненнями громадян у діяльності превентивної діяльності*», у процесі ознайомлення з якою розглядаються організаційно-правові засади, що регламентують порядок роботи зі зверненнями громадян, порядок здійснення та забезпечення прав громадян на доступ до публічної інформації, організація особисто-прямийого громадян, процедури прийому, ресерації та розгляду заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події, а також вивчаються особливості організації роботи органів поліції щодо розгляду звернень і повідомлень про жорстоке поводження з дітьми та випадки домашнього насильства.

4. «*Судові та правоохоронні органи України*» є однією з дисциплін, що безпосередньо пов'язана з майбутнім професійним фахом здобувачів вищої освіти. Під час вивчення її розглядається, зокрема, діяльність Міністерства внутрішніх справ (далі – МВС) і органів (підрозділів) Національної поліції.

5. «*Поліцейська діяльність*», у межах якої вивчаються особливості організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні й адміністративні правопорушення або події в органах (підрозділах) Національної поліції України, діяльності чергової служби органів (патрульної поліції та груп реагування патрульної поліції), дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, ювенальної превенції, поліції діалогу, повноваження поліції щодо забезпечення дорожнього руху, здійснення дозвільної системи; адміністративного нагляду за особами, звільненими з місць позбавлення волі, механізм забезпечення партнерства поліції з медіа.

Навчальний матеріал наведених дисциплін є різноманітним, охоплює основні сфери діяльності органів (підрозділів) Національної поліції, проте питання взаємодії дізнавача, слідчого з учасниками кримінального провадження, уповноваженими суб'єктами інших підрозділів, обов'язки яких пов'язані з виконанням функцій супроводу, забезпечення чи нагляду, у ньому особливо не акцентовано. Дещо дотичною є дисципліна, що викладається під час первинної професійної підготовки, – «*Взаємодія підрозділів превентивної діяльності з органами (підрозділами) поліції та іншими органами державної влади й громадськими формуваннями*». Її тематичний план передбачає вивчення питань взаємодії, проте основну увагу в навчальному матеріалі зосереджено на активності підрозділу превентивної діяльності – патрульної поліції. У переліку літератури здобувачам вищої освіти для вивчення рекомендовано Інструкцію з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні, затверджену наказом МВС від 7 липня 2017 р. № 575, яка містить алгоритми комплексного використання сил і засобів усіх органів і підрозділів поліції під час розслідування та розкриття кримінальних правопорушень [17], однак цього замало для формування в майбутніх дізнавачів і слідчих компетентностей фахової взаємодії.

Отримані в закладі вищої освіти зі специфічними умовами навчання знання курсанти закріплюють під час проходження практичної підготовки. Відповідно до п. 1 розд. II («Організація та проведення практичної підготовки») Порядку проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України (далі – Порядок), затвердженого наказом МВС України від 18 вересня 2024 р. № 634, для здобувачів освіти, які навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, проводиться навчальна практика на першому році навчання, яка організовується для їх ознайомлення з особливостями функціонування підрозділів організаційно-аналітичного забезпечення та оперативного реагування, превентивної діяльності Національної поліції України, установ Експертної служби МВС. Для здобувачів освіти, яким на дату проведення навчальної практики не виповнилося 18 років, проводиться навчальна практика, яка організовується підрозділами кадрового забезпечення органів (підрозділів) поліції, установ Експертної служби МВС за місцезнаходженням ЗВО МВС (структурних підрозділів ЗВО МВС) [18]. Відповідно до п. 2 розд. II («Організація та проведення практичної підготовки») Порядку, для майбутніх фахівців органів досудового розслідування на другому році навчання проводиться навчальна практика в державних органах відповідно до укладених договорів, на третьому році навчання – в органах досудового розслідування органів (підрозділів) поліції з урахуванням спеціалізації [18]. Відповідно до п. 3 розд. II («Організація та проведення практичної підготовки») Порядку, на останньому році навчання для здобувачів освіти, які навчаються за освітньо-професійними програмами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, проводиться стажування за посадою для майбутніх дізнавачів і слідчих – в органах досудового розслідування [18]. Вочевидь, формування навичок взаємодії з учасниками кримінального провадження, уповноваженими суб'єктами інших підрозділів, обов'язки яких пов'язані з виконанням функцій супроводу, забезпечення чи нагляду, у майбутнього дізнавача, слідчого є очікуваними під час проходження стажування на посаді, у той період, коли необхідні програмні компетентності для входження у професію мають бути сформовані. Однак останні непередбачені робочими програмами дисциплін курсу.

Висновки. Формування компетентностей взаємодії з різними представниками суспільства в курсантів, які здобувають вищу освіту за освітньо-професійною програмою за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавра в галузі знань Д «Бізнес, адміністрування та право» за спеціальністю Д8 «Право», кваліфікації бакалавра права, потребує перегляду усталених підходів. Незбалансованість робочих програм навчальних дисциплін і практичної підготовки є причиною невідповідності якості освіти випускників очікуванням українського суспільства. З посиленням практичного складника освітнього процесу та розвитком компетентностей взаємодії з різними представниками суспільства обов'язковим є приведення положень національного законодавства у сфері вищої освіти, професійної та практичної підготовки до одноманітності, розроблення адекватних орієнтирів для навчально-методичних матеріалів і врахування позитивного досвіду зарубіжних країн.

Список використаних джерел

1. Про Комплексний стратегічний план реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 рр. : Указ Президента України від 11 травня 2023 р. № 273/2023. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (дата звернення: 11.09.2025).
2. Енциклопедичний словник з державного управління / за ред. Ю. В. Ковбасюка та ін. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
3. Присяжнюк С. В. Особливості реалізації гуманітарної політики у секторі безпеки і оборони України. *Вісник Донецького національного університету імені Василя Стуса*. Серія «Політичні науки». 2023. № 8. С. 83–88. DOI: 10.31558/2617-0248.2023.8.13
4. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України : постанова Верховної Ради України від 11 грудня 2014 р. № 26–VIII. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/26-19#Text> (дата звернення: 12.09.2025).
5. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
6. Біла книга реформ 2025 / В. С. Агапова та ін. Київ : ГО «Вокс Україна», 2025. 261 с.
7. Гуцуляк Ю. В. Роль та місце Artificial intelligence у підготовці бакалаврів права за освітньо-професійною програмою «Право (поліцейські)». *Інтеграція штучного інтелекту в освіту – виклики та можливості* : збірник тез науково-методичних доповідей Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, м. Київ, 10 грудня 2024 р. – 20 січня 2025 р. Ч. 1. Київ ; Львів ; Торунь : Національний університет фізичного виховання і спорту України ; Liha-Pres, 2025. С. 231–234. DOI: 10.36059/978-966-397-477-4-56
8. Литвиненко Б. О., Ігнатів С. О. Окремі особливості підготовки поліцейських у закладах вищої освіти МВС України. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2021. № 1. С. 8–13. DOI: 10.31733/2078-3566-2021-1-8-13
9. Шабалистий В. В. Про чергову спробу недобросовісного способу усунення закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України від підготовки юристів за державним замовленням. *Поліцейська медіація як інструмент захисту прав та інтересів громадян* : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 16 вересня 2022 р. Одеса – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. С. 128–130. DOI: 10.36059/978-966-397-257-2-33
10. Lin L. S. F. Integrating artificial intelligence in police education: An analysis of the top-down approach at Taiwan's Central Police University. *Transforming vocational education and training using AI* / E. Cela, N. Rao Vajjhala, R. Mouly Potturi, P. Eappen (Eds.). IGI Global, 2025. P. 131–164. DOI: 10.4018/979-8-3693-8252-3.ch006
11. Starr R., Eason A. Mitigating the Dual Identity of Police Students at UWE. *The University Beat* / A. Eason, R. Starr (Eds.). Cham : Palgrave Macmillan, 2024. DOI: 10.1007/978-3-031-68431-9_4
12. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.09.2025).
13. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України : постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 18.09.2025).
14. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556–VII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради*. 2014. № № 37–38. Ст. 2004.
15. Про професійну освіту : Закон України від 21 серпня 2025 р. № 4574–IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (дата звернення: 18.09.2025).
16. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651–VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 18.09.2025).
17. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням : наказ МВС від 7 липня 2017 р. № 575. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (дата звернення: 18.09.2025).
18. Порядок проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України : наказ МВС від 18 вересня 2024 р. № 634. *База даних «Законодавство України»*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1487-24#Text> (дата звернення: 19.09.2025).

References

1. Pro Kompleksnyi stratehichnyi plan reformuvannia orhaniv pravoporiadku yak chastyny sektoru bezpeky i oborony Ukrainy na 2023–2027 rr. (2023) [About the Comprehensive Strategic Plan for Reforming Law Enforcement Agencies as Part of the Security and Defense Sector of Ukraine for 2023–2027]: Ukaz Prezydenta Ukrainy № 273/2023 [Decree of the President of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/2023#Text> (data zvernennia: 11.09.2025) [in Ukrainian].
2. Kovbasiuk, Yu. V. (Red.). (2010). Entsiklopedychnyi slovnyk z derzhavnoho upravlinnia [Encyclopaedic Dictionary of Public Administration]. NADU [in Ukrainian].
3. Prysiazhniuk, S. V. (2023). Osoblyvosti realizatsii humanitarnoi polityky u sektori bezpeky i oborony Ukrainy [Features of the implementation of humanitarian policy in the security and defense sector of Ukraine]. *Visnyk Donetskooho natsionalnoho universytetu imeni Vasylia Stusa. Serii: Politychni nauky – Bulletin of the Vasyli' Stus Donetsk National University. Series Political sciences*, (8), 83–88. <https://doi.org/10.31558/2617-0248.2023.8.13> [in Ukrainian].
4. Pro Prohramu diialnosti Kabinetu Ministriv Ukrainy. (2014) [On the Programme of Activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine: Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine]: postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy № 26–VIII [Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/26-19#Text> (data zvernennia: 12.09.2025) [in Ukrainian].
5. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] № 254k/96-VR. (1996). [in Ukrainian].

6. Ahapova, V. S., Vyhovska, V. A., Horodnichenko, Yu. O., Ivanov, O. F., & Solohub, I. A. (2025). Bila knyha reform 2025 [White Paper on Reforms 2025]. HO “Voks Ukraina” [in Ukrainian].
7. Hutsuliak, Yu. V. (2025). Rol ta mistse Artificial intelligence v pidhotovtsi bakalavriv prava za osvithno-profesiinoiu prohramoiu “Pravo (politseiski)” [The role and place of artificial intelligence in the training of bachelor’s degree students in law under the educational and professional programme “Law (police)”]. *Intehratsiia shtuchnoho intelektu v osvitu – vyklyky ta mozhlyvosti* (pp. 231–234). Natsionalnyi universytet fizychnoho vykhovannia i sportu Ukrainy [National University of Physical Education and Sport of Ukraine], Liha-Pres. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-477-4-56> [in Ukrainian].
8. Lytvynenko, B. O., & Ihnatov, S. O. (2021). Okremi osoblyvosti pidhotovky politseiskykh u zakladakh vyshchoi osvity MVS Ukrainy [Some features of police training in higher education institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Dniprovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*, 1, 8–13. <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2021-1-8-13> [in Ukrainian].
9. Shablysty, V. V. (2022). Pro chervu sprobu nedobrosovisnogo sposobu usunennia zakladiv vyshchoi osvity iz spetsyfichnykh umovamy navchannia MVS Ukrainy vid pidhotovky yurystiv za derzhavnym zamovlenniam [On another attempt to unfairly remove higher education institutions with specific training conditions from the Ministry of Internal Affairs of Ukraine from training lawyers under state order]. *Politseiska mediatsiia yak instrument zakhystu prav ta interesiv hromadian* (pp. 128–130) [Police mediation as a tool for protecting the rights and interests of citizens]. Liha-Pres. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-257-2-33> [in Ukrainian].
10. Lin, L. S. F. (2025). Integrating artificial intelligence in police education: An analysis of the top-down approach at Taiwan’s Central Police University. In E. Cela, N. Rao Vajjhala, R. Mouly Potturi, & P. Eappen (Eds.), *Transforming vocational education and training using AI*. IGI Global, 131–164. <https://doi.org/10.4018/979-8-3693-8252-3.ch006> [in English].
11. Starr, R., & Eason, A. (2024). Mitigating the Dual Identity of Police Students at UWE. In: Eason, A., Starr, R. (eds) *The University Beat*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-68431-9_4 [in English].
12. Pro zatverdzhennia pereliku haluzei znan i spetsialnosti, za yakymy zdiisniuietsia pidhotovka zdobuvachiv vyshchoi ta fakhovoi peredvyshchoi osvity. (2015) [On approval of the list of fields of knowledge and specialities for which higher and pre-higher professional education is provided]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 266 [Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 18.09.2025) [in Ukrainian].
13. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo vnutrishnikh sprav Ukrainy (2015). [On approval of the Regulations on the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 878 [Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 18.09.2025) [in Ukrainian].
14. Zakon Ukrainy “Pro vyshchu osvitu” № 1556–VII. (2014) [Law of Ukraine “On Higher Education”]. [in Ukrainian].
15. Zakon Ukrainy “Pro profesiinu osvitu” № 4574–IX. (2025) [Law of Ukraine “On vocational education”]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4574-20#Text> (data zvernennia: 18.09.2025) [in Ukrainian].
16. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy № 4651–VI. (2012) [Criminal Procedure Code of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (data zvernennia: 18.09.2025) [in Ukrainian].
17. Instruktisiia z orhanizatsii vzaiemodii orhaniv dosudovoho rozsliduvannia z inshymy orhanamy ta pidrozdilamy Natsionalnoi politsii Ukrainy v zapobihanni kryminalnym pravoporushenniam. (2017) [Instructions on the organisation of cooperation between pre-trial investigation bodies and other bodies and units of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offences]: nakaz MVS № 575 [Ministry of Internal Affairs order]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> (data zvernennia: 18.09.2025) [in Ukrainian].
18. Poriadok provedennia praktychnoi pidhotovky zdobuvachiv vyshchoi osvity zakladiv vyshchoi osvity iz spetsyfichnykh umovamy navchannia, shcho nalezhat do sfery upravlinnia Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy. (2024) [Procedure for practical training of higher education students at higher education institutions with specific learning conditions under the jurisdiction of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]: nakaz MVS № 634 [Ministry of Internal Affairs order]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1487-24#Text> (data zvernennia: 19.09.2025) [in Ukrainian].

Horbach-Kudria Ivanna,

Candidate of Law,

Associate Professor at the Department of Police Activities

(National Academy of Internal Affairs, Kyiv)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8640-2486>

SPECIALIZATION IN “INTERACTION”: FEATURES OF TRAINING SPECIALISTS FOR PRE-COURT INVESTIGATION DEPARTMENTS

The article examines the features of the implementation of humanitarian policy in the field of public administration, related to the reform of law enforcement agencies as subjects of the security and defense sector. It was found that the training of specialists with a bachelor’s degree in the field of knowledge D “Business, Administration and Law” in the specialty D8 “Law”, qualification: Bachelor of Law, is sensitive to the formation of social competencies in cadets. It was found that the educational and methodological materials of the discipline are diverse, cover the main areas of activity of the bodies (subdivisions) of the National Police, but they do not sufficiently reveal the issues of the interaction of the investigator with participants in criminal proceedings, authorized subjects of other departments. The formation of social competencies in a future law enforcement officer, according to practical training programs, is expected at the stage of taking up a position, at a time when they should already be formed. However, this is not provided for by educational programs.

It is concluded that the formation of competences for interaction with other representatives of society in cadets who receive higher education under an educational and professional program at the first (bachelor's) level of higher education for the training of specialists with a bachelor's degree in the field of knowledge D "Business, Administration and Law" in the specialty D8 "Law", qualification: Bachelor of Law, requires a revision of established approaches. The imbalance of the work programs of academic disciplines and practical training is the reason for the discrepancy between the quality of education of graduates and the expectations of Ukrainian society. Strengthening the practical component of the educational process and developing competence in interaction with other representatives of society requires the mandatory harmonization of the provisions of national legislation in the field of higher education, professional and practical training, the development of adequate recommendations for educational and methodological materials and taking into account the positive experience of foreign countries.

Key words: *detective, investigator, legal education, national standard.*

Надіслано до редколегії 14.10.2025
Рекомендовано до публікації 13.11.2025
Опубліковано 29.12.2025